

Aan: Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Betreft: het huidig onderwijs aan nieuwkomers
Datum: 16 november 2022

Geachte Kamerleden van de Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Aankomende zondag 20 november is het de **dag van het Recht op Onderwijs en Ontwikkeling**. Artikel 28 van het internationale verdrag inzake Rechten van het Kind schrijft voor dat ieder kind recht heeft op onderwijs.¹ Of je nu een jongen, meisje of non-binair bent, of je zwart of wit bent, of een Nederlands paspoort hebt of (nog) geen verblijfsvergunning, ieder kind in Nederland heeft recht op onderwijs en daar gaat het op dit moment mis. Wij trekken als LAKS en de VO-raad aan de bel.

We krijgen van de leden van de VO-raad, maar ook van LOWAN, een Haagse wethouder en middels en verschillende nieuwsberichten te horen dat de internationale schakelklassen (ISK's) overvol zitten. Scholen hebben moeite met het vinden van voldoende personeel en er zijn op sommige plekken wachtlijsten. Ter illustratie: Op de 1 oktobertelling van dit jaar staan er meer dan dubbel zo veel nieuwkomers ingeschreven dan een jaar geleden. Dit komt slechts deels door de instroom van Oekraïense leerlingen. Door deze enorme toestroom van leerlingen, in combinatie met een tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel en goede huisvesting, kunnen ISK's het niet meer bolwerken om iedere leerling snel onderwijs te bieden. Laat staan dat ze alle nieuwkomersleerlingen kwalitatief goed onderwijs kunnen bieden. Het is juist belangrijk dat deze kwetsbare groep kinderen en jongeren zo snel mogelijk goed en regelmatig onderwijs krijgt. Dit helpt ook om hen zich thuis te laten voelen. Het onderwijs kan een goede afleiding zijn van de stressvolle persoonlijke situatie. Het is noodzakelijk om zo snel mogelijk kwalitatief goed onderwijs te bieden voor ál deze leerlingen.

Iedere leerling moet zo snel mogelijk naar school kunnen gaan, ongeacht de duur van zijn of haar verblijf in een bepaalde regio. Door het tekort aan plekken in structurele azc's zijn veel asielzoekers, waaronder veel kinderen en jongeren, nu aangewezen op zeer tijdelijke noodopvang van enkele weken of maanden. Het gevolg hiervan is dat veel nieuwkomers moeten verhuizen van plek, naar plek, naar plek. Omdat onderwijs vaak niet zo snel geregeld wordt als de opvang voor slechts zeer korte termijn is, zijn er leerlingen die maanden niet naar school gaan. Het niet krijgen van (passend) onderwijs en het steeds moeten verhuizen

¹ <https://www.kinderrechten.nl/kinderrechten-vw/artikel-28-onderwijs/>

heeft als gevolg dat veel jongeren stress ervaren. Deze jongeren krijgen niet de mogelijkheid om van begin af aan een leven in onze maatschappij op te bouwen. Meer regie in de opvang is noodzakelijk: geen grootschalige en zeer tijdelijke locaties meer voor leerlingen in de leerplichtige leeftijd, zodat scholen in goed onderwijs kunnen voorzien en niet voor verassingen komen te staan

Daarnaast moet er ook structureel geïnvesteerd worden in het nieuwkomersonderwijs. Nu hebben niet alle docenten die les geven op een ISK voldoende kennis over het geven van NT2. Daarnaast komen veel leerlingen niet op een passende plek in het voortgezet- of vervolgonderwijs waar hun talenten tot hun recht komen. Zo stromen deze leerlingen veelal door naar een plek die niet aansluit bij hun cognitieve niveau, onder andere omdat de taalachterstand die deze leerlingen hebben wordt verward met een leerachterstand. Ook zien we dat begeleiding op het regulier onderwijs echt beter kan.

Er moet nu iets veranderen aan het onderwijs aan nieuwkomers, om te voorkomen dat het probleem nog groter wordt en simpelweg omdat niet alle kinderen en jongeren op dit moment het onderwijs krijgen waar ze recht op hebben. Voorkomen moet worden zij blijvende schade oplopen; dat ze zich niet verder kunnen ontwikkelen en niet mee kunnen doen in de maatschappij. Daarom moet er op korte termijn gezorgd worden voor onderwijs voor alle kinderen en jongeren en er moet structureel geïnvesteerd worden in het nieuwkomersonderwijs.

Wij vragen u onze input mee te nemen tijdens het debat van de commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over onderwijs aan vluchtelingen po/vo/mbo/ho op 30 november aanstaande. Wij hopen dat u een oplossing vindt om het leven van deze leerlingen in Nederland te veranderen. Want onderwijs is een recht voor ons allemaal!

Met vriendelijke groet,
Namens het LAKS,

Janouke van Meerveld, Voorzitter

Namens de VO-raad,

Henk Hagoort, Voorzitter